

Dosarul nr. 2rac-62/19

prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (jud.: E. Popovici)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: I. Secreieru, A. Danilov, I. Cimpoi)

DECIZIE

6 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Nina Vascan
Iurie Bejenaru

judecând cererea de recurs declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „GBG-MLD”, reprezentată de avocata Șuntova Ecaterina,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „GBG-MLD” împotriva Instituției Medico – Sanitare Publice Spitalul Raional Orhei, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor judiciare,

împotriva deciziei din 9 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a menținut hotărârea din 3 aprilie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 22 iunie 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „GBG-MLD” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Medico – Sanitare Publice Spitalul Raional Orhei, cu privire la încasarea datoriei în valoare de 497 020, 32 de lei și compensarea cheltuielilor judiciare în sumă totală de 14 910 de lei.

Circumstanțele de fapt, prezentate de societatea reclamantă, pot fi rezumate după cum urmează.

La 15 septembrie 2014, „GBG-MLD” S.R.L. și Instituția Medico – Sanitare Publice Spitalul Raional Orhei au încheiat contractul de achiziționare a dispozitivelor medicale nr. 542/09/14. La baza acestuia, a fost decizia grupului de lucru din 3 septembrie 2014 și din 5 septembrie 2014, în urma licitației publice nr. 1005/14 din 22 iulie 2014. Potrivit punctelor 1.1 și 1.2 ale contractului indicat, vânzătorul/prestatorul își asumă obligația de a livra bunurile și/sau de a presta serviciile conform specificației, care este parte integrantă a prezentului contract, iar cumpărătorul/beneficiarul se obligă, la rândul său, să achite și să recepționeze bunurile și/sau serviciile livrate de vânzător/prestator.

„GBG-MLD” S.R.L. și-a executat angajamentele și a livrat bunurile comandate de către pârât, fapt confirmat prin factura fiscală seria FB nr. 7183059 din 31 decembrie 2014, semnată de ambele părți. Totuși, din diverse motive ori din lipsa persoanelor responsabile de la spital sau din cauza refuzului direct al persoanelor responsabile, actul de predare-primire și inspecția echipamentului – sistem videocoloscopie Pentax EPK-1000 - au fost efectuate mai târziu, și anume, la 25 martie 2015. Valoarea bunului a fost de 497 020, 32 de lei.

Conform actului bilateral de primire - predare a bunurilor din 25 martie 2015, au fost stabilite mai multe neajunsuri. Astfel, pretențiile față de furnizor din partea beneficiarului au constat în: a) lipsește lampa xenon de rezervă; b) volumul rezervorului la aspirator este de 1 litru, dar nu de 2 litri conform specificației; c) vasele de rezervă sunt de 1 litru, dar nu de 2 litri potrivit specificației și d) lipsa camerei video cu adaptor pentru endoscopie.

În contextul dat, la 4 august 2015, „GBG-MLD” S.R.L. a transmis către Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei vase de rezervă pentru aspirator cu capacitate de 2 litri în număr total de 6 bucăți.

„GBG-MLD” S.R.L. a afirmat că echipamentul din speță nu este instalat și se află în depozitul spitalului. În acest sens, deși societatea reclamantă a solicitat de mai multe ori să efectueze instalarea, Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei a refuzat propunerile lor, invocând diverse motive nejustificate (de exemplu că echipamentului îi lipsește ceva sau că ultimul nu corespunde specificațiilor tehnice din licitația publică și solicită întoarcerea aparatului). În continuare, reclamantul a menționat că, pe parcursul de aproximativ trei ani până la înaintarea acțiunii în judecată, părțile contractante au avut schimb de corespondență legată de echipament, dar nu au reușit să soluționeze litigiul pe cale amiabilă. De fapt, Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei a cerut suplimentar livrarea adaptorului camerei video, vase de 2 litri și lampă cu puterea nu mai joasă de 250 W. Cu toate acestea, vasele i-au fost livrate, dar referitor la celelalte solicitări, reclamantul a explicat pârâtului că cerințele lui sunt neîntemeiate și inutile.

Prin răspunsul nr. A07.PS-01Rg02-6828 din 15 august 2016, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a confirmat că necorespunderea cerinței tehnice „Puterea lampă ≥ 250 W” este ne semnificativă, deoarece videoprocesoarele, care au sursă de lumină încorporată sunt proiectate de producători pentru a folosi lămpi cu putere redusă (până la 100 W) comparativ cu sursele de lumină, care sunt separate de videoprosesor. Așadar, dispăre necesitatea „adaptorului camerei video”, întrucât camera video este integrată în colonoscop și se conectează prin același conector la videoprosesor.

Societatea reclamantă a precizat că a livrat modelul de sistem videocoloscopie Pentax EPK-1000, exact modelul ce a fost prezentat în ofertă, ceea ce înseamnă că toate condițiile specificației tehnice au fost executate. În plus, echipamente similare, în baza aceleiași licitații publice, au fost livrate încă la 3 instituții medico-sanitare publice din Republica Moldova și au fost deja instalate, funcționează, iar din partea spitalelor nu au parvenit pretenții.

În astfel de circumstanțe, reclamantul a susținut că pârâtul nu și-a îndeplinit obligațiile contractuale ce țin de achitarea bunului transmis la 25 martie 2015.

Pentru motivele date, „GBG-MLD” S.R.L. a solicitat încasarea din contul Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei a datoriei în valoare de 497 020, 32 de lei și compensarea cheltuielilor judiciare în sumă totală de 14 910 de lei.

În cadrul judecării cauzei, pârâtul Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei a depus referință în întâmpinarea cererii de chemare în judecată, precizând că reclamantul nu a livrat camera video cu adaptor pentru endoscopie. Așadar, pârâtul a cerut respingerea acțiunii ca neîntemeiată (f. d. 64 – 68).

Prin hotărârea din 3 aprilie 2018, Judecătoria Orhei, sediul Central a respins, ca neîntemeiată, acțiunea formulată de „GBG-MLD” S.R.L. (f. d. 104, 116 – 119).

Împotriva acestui act judecătoresc, „GBG-MLD” S.R.L. a declarat apel în termenul legal (f. d. 134). În apărare, intimatul nu a formulat o referință, însă a solicitat respingerea cererii de apel (f. d. 153).

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 9 octombrie 2018, a respins apelul depus de către „GBG-MLD” S.R.L. și a menținut hotărârea din 3 aprilie 2018 a Judecătoria Orhei, sediul Central (f. d. 156 – 162).

La 21 decembrie 2018, „GBG-MLD” S.R.L., reprezentat de avocata Șuntova Ecaterina, a declarat recurs împotriva deciziei din 9 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 30 aprilie 2018 a primei instanței, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, societatea recurentă a afirmat că instanțele judecătorești au apreciat arbitrar probele, iar comportamentul intimatului de a achita echipamentul poate fi calificat ca de rea – credință.

La 8 februarie 2019, Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei a depus o referință în întâmpinarea recursului, solicitând declararea inadmisibilă a acestuia, cu menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe (f. d. 175 – 177).

În procedura de filtru, prevăzută de articolul 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată a constatat că obiectul prezentei cererii se referă la decizia din 9 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Mandatul seria MA nr. 0478993 din 12 decembrie 2016 a dovedit împuternicirile legale ale avocatei Ecaterina Șuntova de a reprezenta interesele recurentului „GBG-MLD” S.R.L, în special, de a ataca hotărârea judecătorească. Astfel, recursul este formulat de către subiectul căruia i s-a conferit dreptul dat, în baza art. 430 lit. a) din Codul de procedură civilă. În același timp, materialele cauzei confirmă că cererea nu a fost examinată anterior.

Cu privire la termenul de declarare a recursului, completul de admisibilitate a stabilit că decizia contestată a fost expediată la dată necunoscută (f. d. 163), însă, potrivit paginii web „Portalul instanțelor naționale de judecată”, hotărârea contestată a fost publicată la 5 noiembrie 2018. Recursul a fost înregistrat în Grefa Curții Supreme de Justiție la 21 decembrie 2018, ceea ce confirmă încadrarea societății recurente în limitele temporale prevăzute la articolul 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, „GBG-MLD” S.R.L. nu a prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

În aceeași ordine de idei, completul de filtru a verificat esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Pe baza celor analizate, prin încheierea din 27 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, cererea menționată mai sus s-a considerat admisibilă pentru examinarea în fond (f. d. 201).

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. În realitate, opiniile lor vizează aspecte juridice tehnice care nu implică nicio revizuire a faptelor care ar putea necesita o audiere publică (a se vedea Mutu și Pachstein vs Elveția, 2 octombrie 2018, parag. 187). Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimatul au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, Pönkä vs Estonia, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 26 – 27).

Verificând decizia din 9 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 3 aprilie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, în limitele controlului de legalitate, în raport de criticele invocate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului și casarea deciziei contestate și hotărârii primei instanțe, cu dispunerea pronunțării unei noi hotărâri de admiterea a acțiunii, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurentului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza García Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

În conformitate cu articolul 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; c) a interpretat în mod eronat legea;

Alineatul 4 din același articol prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a

fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Cererea de recurs ridică probleme de interpretare juridică a definiției „vicii materiale” date de către Curtea de Apel Chișinău, precum și de aprecierea răspunsului Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale nr. A07.PS-01Rg02-6828 din 15 august 2016 privitor la pertinența lui pentru soluționarea justă a cauzei. Așadar, instanța de recurs este chemată să ofere, pe calea analizei raporturilor juridice civile între părți, un răspuns la solicitările care îi sunt adresate de către autorul recursului.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile acord cu art. 432 alin. (4) al codului citat.

În speță, la 15 septembrie 2014, „GBG-MLD” S.R.L. și Instituția Medico – Sanitare Publice Spitalul Raional Orhei au încheiat contractul de achiziționare a dispozitivelor medicale nr. 542/09/14. La baza acestuia, a fost decizia grupului de lucru din 3 septembrie 2014 și din 5 septembrie 2014, în urma licitației publice nr. 1005/14 din 22 iulie 2014. Potrivit punctelor 1.1 și 1.2, vânzătorul/prestatorul Societatea cu Răspundere Limitată „GBG-MLD” își asumă obligația de a livra bunurile și/sau de a presta serviciile conform specificației, care este parte integrantă a prezentului contract, iar cumpărătorul/beneficiarul Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei se obligă, la rândul său, să achite și să recepționeze bunurile și/sau serviciile livrate de vânzător/prestator (f. d. 8 – 23).

Potrivit facturii fiscale seria FB nr. 7183059 din 31 decembrie 2014, recurentul a livrat marfa cu denumirea „Sistem de video colonoscopie EPK1000, Pentax, Japonia” în valoare de 497 020, 32 de lei. Factura a fost semnată de ambele părți (f. d. 24).

La 25 martie 2015, echipamentul medical sus-menționat a fost transmis către Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei. În contextul dat, părțile contractante au procedat la despachetarea mărfii și verificarea acesteia, montarea și punerea în funcție, precum și verificarea parametrilor funcționali în conformitate cu manualul de operare (f. d. 26). Totuși, conform actul de predare-primire a bunurilor, pretențiile beneficiarului față de furnizor au constat în: a) lipsa lampei xenon de rezervă; b) volumul rezervorului la aspirator este de 1 litru, dar nu de 2 litri conform specificației; c) vasele de rezervă sunt de 1 litru, dar nu de 2 litri potrivit specificației și d) lipsa camerei video cu adaptator pentru endoscopie (f. d. 25).

Din cauza lipsei acestor componente, Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei a informat pe recurent că nu acceptă bunul transmis, ceea ce rezultă din scrisoarea nr. 02/01-16/76 din 9 aprilie 2015 (f. d. 35). Drept răspuns, „GBG-MLD” S.R.L. a comunicat că va livra 6 borcane de 2 l, iar endoscopul livrat, model „EC380LK”, dispune de adaptator cu cameră video la capătul distal al endoscopului. În plus, referitor la livrarea lămpii cu puterea de 150W, aceasta nu poate fi utilizată de videoprocessor, deoarece va duce la deteriorarea lui, confirmat de către producătorul Pentax prin scrisorile nr. 20150526 din 25 mai 2015 și nr. 20150527 din 27 mai 2015 (f. d. 36 – 38). Cu toate acestea, intimatul a respins argumentele recurentului, precizând că în cerințele față de video –

procesor este inclusă existența unei camere video cu adaptarea pentru endoscoape de alt tip (f. d. 39). Pe această cale, la 2 iulie 2015, „GBG-MLD” S.R.L. a subliniat că, în condițiile licitației și contractului semnat, nu era specificat faptul că această cameră trebuie să fie compatibilă cu altă tipuri de endoscoape, rigide sau flexibile (f. d. 40).

Prin răspunsul nr. 02/01-16/1316 din 29 iulie 2015, Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei a accentuat că poziția cameră video cu adaptator pentru endoscopie se află în compartimentul „accesorii”, ci nu în descrierea videocolonscopului. Totodată, lampa de 100 W propusă ca rezervă nu corespundă cerințelor tehnice potrivit cărora lampa de rezervă trebuie să fie de 150 W (f. d. 41).

La 4 august 2015, „GBG-MLD” S.R.L. a furnizat către Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei vase de rezervă pentru aspirator cu capacitate de 2 litri în număr total de 6 bucăți (f. d. 27). La fel, la 10 august 2015, recurentul a informat intimatul că nu a fost indicat punctual tipul de endoscoape, rigide sau flexibile ori cel puțin producătorul acestor echipamente, ce se află în dotarea spitalului, ceea ce demonstrează că, la această fază, nu poate fi solicitat un anumit tip de echipament sau accesoriu în lipsa parametrilor tehnici (f. d. 43).

Prin răspunsul nr. A07.PS-01Rg02-6828 din 15 august 2016, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a confirmat că necorespunderea cerinței tehnice „Puterea lampă ≥ 250 W” este ne semnificativă, deoarece videoprocesoarele, care au sursă de lumină încorporată sunt proiectate de producători pentru a folosi lămpi cu putere redusă (până la 100 W) comparativ cu sursele de lumină, care sunt separate de videoprosesor. Așadar, dispare necesitatea „adaptorului camerei video”, întrucât camera video este integrată în colonoscop și se conectează prin același conector la videoprosesor. Cu toate acestea, „GBG-MLD” S.R.L. este obligată să livreze vase pentru dezinfectarea endoscoapelor (6 buc. de 2 litri) și o lampă de rezervă (f. d. 44).

La 22 noiembrie 2016, potrivit declarațiilor din 18 ianuarie 2018 și referinței avansate la 12 februarie 2019, Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei a recunoscut că a primit un dispozitiv medical cu funcții similare de la Instituția Medico – Sanitară Publică Spitalul Oncologic cu titlu de donație (f. d. 92, pe verso, - 170).

La 6 iunie 2017, intimatul a cerut rezilierea contractului cu returnarea mărfii către vânzător (f. d. 32).

În ședința judiciară din 9 octombrie 2018, reprezentantul „GBG-MLD” S.R.L., avocata Șuntova Ecaterina, a susținut că lampa de rezervă a fost furnizată intimatului, însă acesta a refuzat primirea ei. De altfel, reprezentantul Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei Viorelia Vacari a susținut că angajatorul ei nu este de acord să preia utilajul din litigiu (f. d. 153).

Pentru motivele date, „GBG-MLD” S.R.L. a solicitat încasarea din contul Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei a datoriei în valoare de 497 020, 32 de lei.

Instanța de recurs învederează că, atât prima instanța (f. d. 104), cât și instanța de apel (f. d. 155), fiind investite cu judecarea prezentei pricini, au hotărât că pretențiile înaintate de „GBG-MLD” S.R.L. sunt neîntemeiate și au respins integral acțiunea și, după caz, a fost respinsă cererea de apel.

Cu privire la fond, instanța de apel a constatat că „GBG-MLD” S.R.L. a livrat echipamentul contractat cu vicii materiale, deoarece componența acestuia nu corespunde specificațiilor tehnice și specificațiilor din contractul încheiat. De

asemenea, apelantul nu a înlăturat în volum deplin toate viciile constatate. În esență, lipsa lămpii cu putere redusă în schimbul celei incluse în specificațiile tehnice de 250 W este o derogare de la obligațiile civile existente, care nu a fost prevăzută într-un mod expres în contractul de achiziționare a dispozitivelor medicale nr. 542/09/14. În definitiv, Curtea de Apel Chișinău a respins argumentele apelantului fondate pe scrisoarea Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale nr. A07.PS- 01Rg02-6828 din 15 august 2016. Or, în opinia instanței, răspunsul dat confirmă suplimentar că apelantul nu a înlăturat toate inadvertențele contractuale (f. d. 161).

Soluția instanțelor ierarhic inferioare a fost guvernată de art. 512 alin. (1), art. 514, 572 alin. (1) și (2), art. 593 alin. (1) - (3), art. 596 și art. 597 din Codul civil. În același timp, Curtea de Apel Chișinău a aplicat art. 753 alin. (1) și 763 alin. (1) - (4) din Codul civil.

Societatea cu Răspundere Limitată „GBG-MLD” a afirmat că instanțele judecătorești nu au apreciat just argumentele Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale fixate în scrisoarea nr. A07.PS-01Rg02-6828 din 15 august 2016. La fel, recurentul a subliniat a notat că instanța de apel a stabilit eronat că bunul livrat este unul cu vicii materiale, de vreme ce nu a furnizat probe în acest sens. Mai mult, instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerare că intimatul a primit, prin donație, un bun identic, ceea ce a făcut procurarea echipamentului din speță de a nu fi necesară.

În apărarea sa, Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei a sugerat că este prematur de a trage concluzii referitor la funcționalitatea echipamentului medical, cât timp raporturile contractuale sunt blocate la etapa primirii – predării. Intimatul a susținut că scrisoarea sus – citată este inferioară după forță juridică clauzelor contractuale încheiate între părți, precum și dispozițiilor Codului civil. Față de donația unui dispozitiv medical, instituția medicală a considerat că este irelevantă, de vreme ce vânzarea – cumpărarea a avut loc în anul 2014, iar donarea bunului în anul 2016. Așadar, aceasta nu putea cunoaște despre faptele date cu 2 ani înainte.

Pornind de la argumentele recurentului, Colegiul lărgit va raporta circumstanțele prezentate mai sus la textele legale relevante speței. În special, instanța de judecată va aplica dispozițiile Codului civil până la republicarea lui în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 66 – 75, art. 132, din 1 martie 2019. De altfel, conform art. 7 alin. (1) din Codul civil republicat, legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Conform art. 512 alin. (1) din Codul civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației în acord cu art. 513 alin. (1) din Codul civil.

Potrivit art. 753 alin. (1) și alin. (2) din aceeași lege, prin contractul de vânzare-cumpărare, o parte (vânzător) se obligă să predea un bun în proprietate celeilalte părți

(cumpărător), iar aceasta se obligă să preia bunul și să plătească prețul convenit. Vânzătorul se obligă să remită, concomitent cu predarea bunului, documentele referitoare la bun, prevăzute de lege, dacă în contractul de vânzare-cumpărare nu este prevăzut altfel.

Prin prisma art. 763 alin. (1) din Codul civil se naște obligația vânzătorului de a preda bunul fără vicii materiale. Astfel, alin. (2) prevede că este fără vicii materiale bunul care, la transferarea riscurilor, are caracteristicile convenite. Totuși, conform alin. (4), există viciu material și în cazul în care vânzătorul predă numai o parte a bunului, un alt bun, bunul într-o cantitate mai mică decât cea convenită sau când este viciată numai o parte a bunului, cu excepția cazurilor când viciul nu exercită o influență substanțială asupra utilizării bunului.

În conformitate cu art. 130 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Revenind la circumstanțele concrete ale litigiului, Colegiul lărgit amintește că pretențiile intimatului față de recurent, în momentul predării echipamentului medical, au constat în: a) lipsa lampei xenon de rezervă; b) volumul rezervorului la aspirator este de 1 litru, dar nu de 2 litri conform specificației; c) vasele de rezervă sunt de 1 litru, dar nu de 2 litri potrivit specificației și d) lipsa camerei video cu adaptator pentru endoscopie (f. d. 25). Ulterior, la 4 august 2015, vasele de rezervă au fost recepționate de către intimat, iar lampa de xenon de rezervă a fost refuzată de către conducerea spitalului. În astfel de condiții, Curtea de Apel Chișinău a considerat „GBG-MLD” S.R.L. a livrat marfa cu vicii materiale.

Instanța de recurs notează că articolul 763 alin. (4) din Codul civil prevede că, de la situațiile în care se consideră că bunul este predat cu vicii, există o excepție, și anume, atunci când viciul nu exercită o influență substanțială asupra utilizării bunului.

Astfel, Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei a precizat că este prematur de a trage concluzii referitor la funcționalitatea echipamentului medical, cât timp raporturile contractuale sunt blocate la etapa primirii – predării. Dimpotrivă, procesul – verbal privind recepția, instalarea echipamentului și instruirea personalului din 25 martie 2015 denotă că Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei a montat și a pus în funcție utilajul și a verificat parametrii funcționali conform manualului de operare și care corespund acestuia. În plus, medicul – endoscopist Brunchi Ștefan și inginerul Mîrlea V. au fost instruiți, contra semnătură, în privința întrebuințării bunului (f. d. 26).

De asemenea, Colegiul lărgit observă că, atât lampa de xenon, cât și vasele ce lipsesc, sunt denumite de rezervă. Sintagma respectivă demonstrează că fiecare obiect dintre cele menționate nu stau la baza funcționării echipamentului medical. Ele sunt elemente individuale accesorii, iar aparatul medical, în esență, poate fi pus în funcție. Obiecții, în acest sens, nu au fost furnizate de reprezentanții intimatului la momentul

încheierii actului bilateral de primire – predare a mărfii din 25 martie 2015. Sub acest aspect, argumentele instituției medicale trebuie respinse ca neîntemeiate.

În ceea ce privește absența camerei video cu adaptator pentru endoscopie, instanța de recurs învederează că această constatare urmează a fi respinsă. În sprijinul acestui considerent, Colegiul lărgit reține că „GBG-MLD” S.R.L. a vândut sistem de video colonoscopie EPK1000 (Pentax, Japonia), care potrivit specificațiilor are inclusă o unitate de cameră video cu adaptator pentru endoscopie. În primul rând, producătorul endoscopului livrat a confirmat că echipamentul dat dispune de adaptator cu cameră video la capătul distal al endoscopului (f. d. 38). Iar, în al doilea rând, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a susținut că necorespunderea cerinței tehnice „Puterea lampă ≥ 250 W” este ne semnificativă, deoarece videoprocesoarele, care au sursă de lumină încorporată sunt proiectate de producători pentru a folosi lămpi cu putere redusă (până la 100 W) comparativ cu sursele de lumină, care sunt separate de videoprosesor. Așadar, instituția abilitată a punctat că nu există necesitatea „adaptorului camerei video”, întrucât camera video este integrată în colonoscop și se conectează prin același conector la videoprosesor (f. d. 44).

Pe această cale, instanța de recurs subliniază că instanța de apel nu a furnizat motive plauzibile pentru respingerea scrisorii producătorului Pentax nr. 20150527 din 27 mai 2015 și răspunsului Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale nr. A07.PS-01Rg02-6828 din 15 august 2016. În contextul dat, Curtea de Apel Chișinău a ignorat obligațiile procedurale specificate în articolul 130 alin. (4) din Codul de procedură civilă. În special, instanța de apel nu a reflectat în hotărârea judecătorească preferința și relevanța actului bilateral de primire – predare a mărfii din 25 martie 2015 față de înscrisurile sus – menționate.

Mai mult, deși intimatul a susținut că scrisoarea Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale este inferioară ca forță juridică în comparație cu clauzele contractuale, totuși contractul nr. 542/09/14 din 15 septembrie 2014 nu specifică obligația recurentului de a livra separat camera video cu adaptor pentru endoscopie. Această concluzie rezultă din esența contractului, or, spre deosebire de camera respectivă, potrivit anexei nr. 2, părțile au prevăzut că sistemul de aspirație trebuie să fie separat de procesor (f. d. 20). Deopotrivă, instanța de judecată ia notă de împrejurarea că Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei nu a negociat aspectul dat, atât timp cât, la 10 august 2015, recurentul a informat intimatul că nu a fost indicat punctual tipul de endoscoape, rigide sau flexibile ori cel puțin producătorul echipamentelor, ce se află în dotarea spitalului (f. d. 43). Astfel, schimbarea parametrilor contractuali, după semnarea actului juridic și transmiterea bunului, poate avea loc doar după un acord mutual al părților contractante. Un atare act juridic lipsește la materialele cauzei.

În lumina celor relatate, pentru combaterea faptelor prezentate de recurent, Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei trebuia să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temelie al pretențiilor și obiecțiilor sale în acord cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De altfel, relevanța scrisorilor sus-citate putea fi pusă la îndoială prin consultarea sau opinia unor specialiști în domeniul respectiv. Colegiul lărgit constată că intimatul nu a prezentat niciun document sau un alt înscris, care ar putea proba faptul că echipamentul din speță nu are în dotare camera video cu adaptator sau că a dus tratative cu vânzătorul pentru a primi separat bunul dat.

Prin urmare, instanța de apel a interpretat greșit definiția viciului material, de vreme ce absența elementelor sus – citate nu a confirmat că sistemul de video colonoscopie EPK1000 (Pentax, Japonia) nu funcționa și nu putea fi folosit de către intimat. Factorii supuși cercetării judecătorești confirmă că absența lucrurilor se încadrează în excepția prevăzută la art. 763 alin. (4) din Codul civil, și anume, lipsa lor nu exercită o influență substanțială asupra utilizării bunului.

În definitiv, Colegiul de control judiciar învederează că Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei nu s-a folosit de pârghiile legale de rezoluțiune a contractului de vânzare – cumpărare în acord cu art. 769 alin. (1) din Codul civil, or intimatul a cerut rezilierea actului juridic abia la 6 iunie 2017. Conjunctura dată a fost posibilă doar după ce intimatul a primit în donație un alt dispozitiv medical similar cu cel din speță. Altminteri, punând în balanță drepturile și interesele vânzătorului și cumpărătorului, instanța de recurs observă că „GBG-MLD” S.R.L. a pus la dispoziția instituției medicale un bun de circa 400 000 de lei. Totuși, din diverse motive, care exced limitele contractuale, Î.M.S.P. Spitalul Raional Orhei a refuzat să achite costul mărfii depozitate la ei. De fapt, remedierea pretinsului viciu, și anume, livrarea unei camere video cu adaptator nu a fost posibilă, întrucât deja era inclusă de producător la capătul distal al endoscopului. În plus, refuzul de a primi lampa de rezervă de xenon nu a fost motivată substanțial. Din această perspectivă, intimatul nu și-a executat obligațiile contractuale cu bună – credință, iar cerințele suplimentare impuse recurentului, prin corespondența din aprilie 2015 – iunie 2017, demonstrează că recurentul a fost nevoit să suporte o povară individuală și excesivă.

Drept consecință, instanța de recurs subscie criticilor societății recurente potrivit căreia instanțele ierarhic inferioare au apreciat arbitrar răspunsul Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale nr. A07.PS-01Rg02-6828 din 15 august 2016, coroborat cu scrisoarea producătorului Pentax nr. 20150527 din 27 mai 2015. Totodată, Curtea de Apel Chișinău a interpretat eronat articolul 763 alin. (4) din Codul civil, de vreme ce a constatat prezența unor vicii materiale la bunul furnizat, deși elementele lipsă nu exercitau o influență substanțială asupra utilizării bunului.

Efectul acestor încălcări de legalitate, și anume, devierile procedurale la faza administrării probelor și interpretarea greșită a dreptului material afectează standardul de calitate al hotărârilor judecătorești pronunțate în prima și a doua instanță prevăzută de articolul 239 și 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă. În esență, Societatea cu Răspundere Limitată „GBG-MLD” a fost îndreptățită să ceară încasarea sumei de 497 020, 32 de lei. Totuși, această trebuie să dea dovadă de bună – credință și să ofere intimatului lampa de xenon de rezervă.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a confirma incidența temeiului indicat la articolul 432 alin. (2) lit. c) și alin. (4) din Codul de procedură civilă. Așadar, în baza argumentelor livrate de părți, întărite cu înscrisurile anexate la dosar, Colegiul judiciar notează că erorile judiciare analizate supra sunt esențiale și pot fi corectate prin casarea deciziei atacate, inclusiv hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în acord cu articolul 445 alin. (1) b) din Codul de procedură civilă. Evaluarea efectuată de instanța de recurs a fost susținută pe deplin de materialele cauzei, iar ambele părți au beneficiat de un proces în contradictoriu și au

avut posibilitatea reală de a comenta în scris și de a depune observații în cadrul acestei proceduri.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Prevederile alin.(1) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs și în cadrul revizuirii.

Prin intermediul acestei norme de drept procedural, instanța de recurs reține că „GBG-MLD” S.R.L. a achitat taxa de stat la toate fazele procedurale. Astfel, societatea recurentă a plătit suma de 14 910 lei la depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 11 182, 50 de lei la declararea cererii de apel (f. d. 7, 110). Ulterior, la 21 decembrie 2018, aceasta a timbrat cererea de recurs cu 7 455 de lei (f. d. 165). Prin urmare, luând în considerare că recurentul a cerut compensarea cheltuielilor judiciare și a avut câștig de cauză, instanța de judecată consideră că pretenția respectivă este întemeiată și trebuie admisă integral.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul formulat de Societatea cu Răspundere Limitată „GBG-MLD”, de a casa decizia din 9 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 3 aprilie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, și de a pronunța o nouă hotărâre de admitere integrală a acțiunii.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite cererea de recurs declarată de către Societatea cu Răspundere Limitată „GBG-MLD”, reprezentată de avocata Șuntova Ecaterina.

Se casează decizia din 9 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 3 aprilie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „GBG-MLD” împotriva Instituției Medico – Sanitare Publice Spitalul Raional Orhei, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor judiciare, și se pronunță o nouă hotărâre, după cum urmează:

Se admite integral cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „GBG-MLD” împotriva Instituției Medico – Sanitare Publice Spitalul Raional Orhei, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor judiciare.

Se încasează de la Instituția Medico – Sanitare Publice Spitalul Raional Orhei (IDNO: XXXXXX) în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „GBG-MLD” (IDNO: XXXXX) datoria în cuantum de 497 020 (patru sute mii nouăzeci și șapte douăzeci), 20 de lei.

Se încasează de la Instituția Medico – Sanitare Publice Spitalul Raional Orhei (IDNO: XXXXX) în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „GBG-MLD”

(IDNO: XXXXX) taxa de stat în mărime de 33 547 (treizeci și trei mii cinci sute patruzeci și șapte), 5 lei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Iurie Bejenaru